

Čís. 4465.

Otázka přípustnosti dovolání musí být řešena z povinnosti úřední. Dovolání není (§ 502 odstavec čtvrtý c. ř. s.) přípustno, nevyslovil-li odvolací soud ve zrušovacím usnesení právního názoru, třeba příkazem k doplnění dal nepřímo na jevo, že nepokládá správným názor prvního soudu, neměl-li rozpor mezi prvním rozhodnutím prvního soudu a dalšími dvěma rozhodnutími prvního a druhého soudu vlivu na výsledek sporu.

(Rozh. ze dne 16. prosince 1924, R I 878/24.)

Žalobu o náhradu škody 1593 Kč procesní soud první stolice zamítl pro nedostatek aktivního oprávnění ku sporu. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc, nevyhradiv pravomoci, prvnímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl. První soud po té žalobu opět zamítl, neshledav zavinění žalovaného. Odvolací soud rozsudek potvrdil. Dovolání žalobcovo bylo prvním soudem odmítnuto jako nepřipustné, rekursním soudem uznáno přípustným. Nejvyšší soud obnovil odmítací usnesení prvního soudu.

Důvody:

Správně rozhodl a odůvodnil rekursní soud, že přípustnost dovolání dlužno posuzovati podle novely ze dne 8. června 1923 čís. 123 sb. z. a n., poněvadž jednání v první stolici bylo skončeno a rozsudek byl vydán po 1. červenci 1923, tedy již za platnosti novely. Mylným jest názor dovolacího rekursu, že rekursní soud neměl přihlížeti ku předpisu čtvrtého odstavce §u 502 c. ř. s., poněvadž žalobce sám se ho v rekursu nedovolával. Z §u 507 c. ř. s. plyne, že otázka přípustnosti dovolání musí být řešena z úřední povinnosti, soudy nejsou tudíž při tomto řešení vázány ani návrhy stran ani rozhodnutím nižších stolic. Spíše by se dalo po stránce formální vytknouti, že rozhodnutí rekursního soudu ze dne 2. září 1924 nemělo být žalované straně doručeno, a že jí mělo být ponecháno na vůli, by případně námitky proti přípustnosti dovolání uplatnila podle §u 507 c. ř. s. bez ohledu na ono rozhodnutí v dovolací odpovědi. Ve věci samé nelze přisvědčiti názoru rekursního soudu, že dovolání jest přípustno podle čtvrtého odstavce §u 502 c. ř. s. Tento předpis ustanovuje odchýlně od pravidla, že dovolání proti potvrzujícímu rozsudku odvolacího soudu jest nepřipustné, když sporný předmět, o němž rozhodoval odvolací soud, nepřesahoval na penězích nebo peněžité hodnotě 2.000 Kč, že jest dovolání přece i v takovém případě přípustno, byl-li potvrzený rozsudek prvního soudu vydán po zrušení dřívějšího jeho rozsudku usnesením odvolacího soudu dle §§ 496 čís. 2 a 3 pak 499 c. ř. s., a toto usnesení nemohlo být dle §u 519 čís. 3 c. ř. s. vzato rekurssem v odpor. Tato odchylka jest jen zdánlivou výjimkou z pravidla, ve skutečnosti jest jenom důsledným jeho provedením. Zřejmým smyslem obou předpisů jest, by bylo připuštěno dovolání sice jenom, když první a odvolací soud rozhodly různě, ale pak a by bylo připuštěno vždy,

totiž nejen, když rozhodnutí prvního a odvolacího soudu následují bezprostředně za sebou, nýbrž i tehdy, když byl první rozsudek prvního soudu, vydaný na základě vlastního, samostatného právního názoru, odvolacím soudem následkem odchylného právního posouzení zrušen, a první soud byl při novém rozhodování vázán dle §u 499 odstavec druhý c. ř. s. právním názorem odvolacího soudu. Proti názoru prvního soudu, jež došlo výrazu v prvním, zrušeném rozsudku, stojí jiné, o d c h y l n é názoru odvolacího soudu, došedší výrazu v o b o u dalších rozsudcích. I při takovém rozporu má být dovolání přípustným, a má jím být nahrazena újma způsobená podlehnoucí straně tím, že si nemohla stěžovat proti dřívějšímu, zrušovacímu rozhodnutí odvolacího soudu. V tomto případě nevyslovil odvolací soud ve zrušovacím usnesení ze dne 31. října 1922 žádného právního názoru, naopak prohlásil výslovně, že právní spornou otázku prozatím řešiti nebude. První soud nebyl při novém rozhodování vázán právním názorem odvolacího soudu a mohl se při novém rozhodnutí řídit jen svým vlastním, samostatným právním přesvědčením. Není tu vnitřního důvodu pro přípustnost dovolání, proč by bylo prvním soudem právem odmítnuto. Než i kdyby se pokládalo za to, že odvolací soud příkazem doplniti řízení, dal nepřímou na jevo, že nepokládá názor, vyslovený prvním soudcem ve zrušeném rozsudku o nedostatek pasivní legitimace žalovaného, za správný, a že následkem toho nebylo nové rozhodnutí prvního soudu již zcela samostatným, na názoru odvolacího soudu nezávislým, přece musí být dovolání odmítnuto, poněvadž rozpor mezi prvním rozhodnutím prvního soudu a dalšími dvěma rozsudky neměl na výsledek sporu žádného vlivu. Ať byla žaloba zamítnuta pro nedostatek pasivní legitimace žalovaného, jak první soud po prvé uznal, nebo pro nedostatek zavinění, jak uznaly oba další rozsudky, vždy bylo rozhodnuto stejně, a proto není dovolání přípustno.

Čís. 4466.

Zvyk, jenž se vyvinul u obchodníků v letech 1919 a 1920 v tom směru, že se zásluky všeobecně pojišťovaly proti krádeži, není obyčejovou právní normou dle čl. 1 obch. zák., nýbrž obchodní zvyklostí dle čl. 279 obch. zák. Není bez významu, že zvyk ten nebyl zachováván jednou, avšak velkou, firmou. Co do povinnosti pojišťovací jest různiti dle druhu zboží, jež přichází v úvahu.

(Rozh. ze dne 16. prosince 1924, R I 989/24.)

Proti žalobnímu nároku na zaplacení kupní ceny 4250 Kč za dodané železo, které byla žalobkyně podle smlouvy povinna plniti ve svém skladišti v Plzni, a jež odeslala dne 27. května 1919 žalované drahou do Brna jako nákladní zboží, jež však do stanice určení bylo sice dopraveno, avšak potom, než mohlo být touto stanicí žalované vydáno, se ztratilo, takže tato ho neobdržela, uplatňovala žalovaná, že nebezpečí, jež zboží to stihlo, zavinila žalobkyně tím, že opomenula dáti zboží to pojistiti proti škodě krádeží, ač doprava jeho stala se v době, kdy se děly skoro pravidelně krádeže při dopravě drahou, toto bylo známo a bylo proto obvyklé, že odesílatel dal zboží pojistiti.